

אגף בכיר יישום חוק חינוך מיוחד ■ אגף א' חינוך מיוחד ■ מזכירות פדגוגית

כתיבת הערכה ותעודות בתחום שפת אם לתלמידים עם צרכים מיוחדים

מפגש ארצי לצוותי חינוך ומובילי תחום בחינוך המיוחד
תשפ"ב

התעודה כמשוב

- התעודה - תוצר סופי של הערכה מסכמת.
- ניתן להשתמש בה ככלי להערכה מעצבת ומקדמת.
- התעודה היא רק כלי אחד מתוך מגוון רחב של כלים למשוב והערכה.
- התעודה - הזדמנות לשיח מעצים ומלמד עם התלמיד.

כתיבת תעודה היא תהליך

הפקת תעודה מעצבת

אתגרים בכתובת תעודות לתלמידים עם מוגבלויות

- כיצד נבטא את הפער בין התלמיד עם הצרכים המיוחדים לבין בני גילו באופן מכבד ומעצים?
- כיצד נבטא את ההתאמות שמקבל התלמיד בלמידה והערכה?
- כיצד נבטא את ההתקדמות של התלמיד ביחס ליעדיו בתכנית האישית?
- כיצד נכתוב הערכה ומשוב באופן ברור ומונגש לתלמידים עם מוגבלות "מרכבת"?

A close-up photograph of a person's hand holding a black pen and writing on a document. The document is an 'Application Form' with sections for 'CONTACT INFORMATION' and 'BUSINESS AND CONTACT INFORMATION'. The image is overlaid with a semi-transparent blue banner that contains the Hebrew text 'כתיבת הערכה לתלמידים עם מוגבלויות בתחום שפה'.

כתיבת הערכה לתלמידים עם מוגבלויות בתחום שפה

תיאור מקרה

התאמות בהערכה:

1. במקצועות רבי מלל - הקראה של טקסטים ברמת הכתה, היבחנות בע"פ, וצמצום כמות החומר הנלמד.
2. בחשבון – הקראה של שאלות מילוליות והוראות.
3. תוספת זמן בהתאם לצורך.

- שי תלמיד כיתה ד' (בן 9), לומד בכיתה רגילה בבית"ס באזור מגוריו, ילד שמח, חברותי ואהוב.
- שי אובחן באמצעות אבחון פסיכו-דידקטי, עם לקויות למידה ודיסלקציה.
- לשי קשיים ניכרים בקריאה, כגון: קשיי פענוח, קצב איטי, שגיאות רבות וכן קשיים בהבנה עקב קשיי הקריאה.
- כאשר מקריאים עבורו את הטקסט ביחידות קצרות, הוא מבין את הרעיונות המרכזיים ומצליח לשחזר את עיקרי הדברים.
- שי מגייס כוחות רבים להתמודדות עם קשייו, וזקוק לעידוד ותיווך כדי להתמיד בביצוע משימות לימודיות.
- כאשר אינו מקבל התאמות וסיוע הוא מפגין חרדה והימנעות מהמשימה.
- שי מקבל 3 ש' הוראה מותאמת לביסוס הקריאה והבנת הנקרא.

שאלות לגבי כתיבת הערכה בשפה

- כיצד נכתוב הערכה וציון לתלמיד שמתקשה מאד בקריאה?
- כיצד נתאר את מאפייני התפקוד שלו באופן מכבד ומהימן?
- כיצד נחשב את הציון כאשר קיים פער בין תחומי השפה השונים?
- כיצד נתאר מאפייני תפקוד של תלמידים עם מוגבלות "מרכבת" וקשיים משמעותיים בשפה?

דגשים לכתיבת הערכה בשפה

תיאור הפער כיעד בר
השגה להתקדמות
ולשיפור

תיאור נקודות החוזק
וההתקדמות של
התלמיד

בקריאה:
תיאור מאפייני הטקסט
שקורא התלמיד
(לא רמת הקריאה)

תיאור מאפייני התפקוד
בכל אחת ממיומנויות
השפה: האזנה ודיבור,
קריאה והפקת משמעות,
הבנת טקסט מושמע,
כתיבה וידע לשוני.

היגדים בתחום שפת אם בבית הספר היסודי

התבחינים בתחום שפת אם גובשו בשיתוף הפיקוח על הוראה העברית בחינוך היסודי

רכיב	ההיגד
<p>האזנה ודיבור / הבעה בעל פה</p>	1. הנך נענה לפנייה אליך
	2. הנך יוזם פניה לחבריך
	3. הנך מביע את העדפותיך באמצעות מחוות/מילה
	4. הנך משיב לשאלה בחומר הנלמד, באמצעות מילה/משפט
	5. הנך מבקש רשות באמצעות משפט
	6. הנך מאזין ב... לדברי הזולת
	7. הנך מגיב לדברי הזולת בקצרה / באופן ברור וענייני
	8. הנך משתתף בשיחות ובדיונים מיוזמתך / כשפונים אליך
	9. הנך מקפיד על כללי השיח
	10. הנך מביע דעה/ביקורת/מציג טיעון

דוגמא להיגד מתכלל בהאזנה ודיבור: הנך נענה לפנייה של מבוגרים ושל חבריך ויוזם פנייה מכבדת לחבריך באמצעות מילת הפנייה "רוצה". חשוב שתשתמש במילות פנייה נוספות, כמו: אפשר?, אני מבקש.

דוגמא להיגד מתכלל בהאזנה ודיבור: הנך מאזין ב... לדברי הזולת ומשתתף בשיחות כאשר פונים אליך. חשוב שתנסה להשתתף בשיחה. הנך מציג טיעון במשפט קצר ופשוט. חשוב שתרחיב את הטיעון ותשתמש בנימוקים.

רכיב	ההיגד
<p>קריאה</p>	<p>1. הנך מזהה את כל אותיות ה א'-ב'/חלק מהאותיות...</p> <p>2. הנך קורא מילים/משפט/טקסט... (מאפייני הטקסט הנקרא)</p> <ul style="list-style-type: none"> • בסמלים • פשוט / מורכב קצר / ארוך • מנוקד / מנוקד חלקית / לא מנוקד • מוכר / לא מוכר • מידעי, ספרותי, תקשורתי, מפעיל <p>3. הנך קורא טקסט באופן שוטף / לרוב באופן שוטף</p> <p>4. הנך מדייק בקריאה / לרוב מדייק / משתדל לדייק</p>
	<p>דוגמא להיגד מתכלל: אתה קורא מילים מנוקדות שלמדת/ את שמות בני המשפחה שלך ושמות חבריך/ משפט מנוקד וארוך/קצר בנושאים שלמדת.</p>
	<p>דוגמא להיגד מתכלל: את/ה קורא טקסט פשוט, קצר ומנוקד באופן שוטף, לרוב מדייק בקריאה. עליך לתרגל קריאת טקסטים ללא ניקוד.</p>

מה בין טקסט "פשוט" לטקסט "מרכב"?

טקסט מרכב

- ארוך
- כולל פרטים רבים/עלילה סבוכה
- כולל מסרים סמויים הדורשים היסקים
- כולל אוצר מילים במשלב גבוה/מילים לא שכיחות
- התוכן מופשט ואינו מוכר מחיי היום יום
- המשפטים ארוכים/בעלי מבנה תחבירי מרכב
- ההבנה דורשת מיומנויות חשיבה מסדר גבוה: השוואה, הבנת קשרי סיבה ותוצאה, הסקת מסקנות, ניבוי והשערה.

טקסט פשוט

- קצר
- כולל מעט פרטים/דמויות
- כולל מסרים גלויים/בעיקר עובדות
- כולל אוצר מילים מוכר
- התוכן קרוב לעולמו של התלמיד
- משפטים קצרים ובעלי מבנה תחבירי פשוט
- הבנה דורשת מיומנויות חשיבה מסדר נמוך

רכיב	ההיגד
הבנת הנקרא / הבנת טקסט מושמע*	1. את/ה מבין משפט פשוט/הוראות
	2. את/ה מבין את המסר הגלוי
	3. את/ה מבין את המסר הסמוי (מפרש ומסיק, מסקנות)
	4. את/ה מביע דעה וביקורת ביחס לטקסט
	5. את/ה מבין את כוונות הכותב / ביטויים / דימויים
<p>דוגמא הבנת הנקרא: את/ה מבין את המסר/הכוונה/המשמעות/הרעיון במשפט שלם, מנוקד ופשוט.</p> <p>דוגמא הבנת הנשמע: אתה מבין מילים בהקשר לסיפור שמקריאים לך ומצביע על התמונה המסמלת את המילה.</p> <p>אתה מבין את הרעיון הכללי במשפט בהקשר לסיפור שמקריאים לך.</p>	
<p>דוגמא הבנת הנקרא: את/ה מבין את התוכן הגלוי בטקסט ספרותי. עליך לנסות להביע דעה וביקורת ביחס לטקסט.</p> <p>דוגמא הבנת הנשמע: את/ה מבין את הרעיון המרכזי בטקסט המושמע ומשיב נכון לשאלות תוכן ואיתור פרטים. עליך ללמוד לזהות את הקשר בין סיבה לבין ותוצאה.</p>	

רכיב	ההיגד
ידע לשוני (הכרות)	1. מכיר מילות שאלה/מילות פנייה כגון.... 2. את/ה מכיר פעלים שמתארים פעולות במצבי היום יום. 3. מכיר / מבין את הנושא הנלמד (אוצר מילים, מערכת הצורות/דקדוק, תחביר וכיוב')
ידע לשוני (שימוש)	1. משתמש במילות פנייה שלמדת, משתמש במילים חדשות שלמדת במשפט שלם. 2. את/ה משתמש בפעלים שלמדת ומשלב אותם במשפטים שאתה אומר במצבים שונים. 3. משתמש נכון / משתדל להשתמש באוצר מילים ובכללי הדקדוק והתחביר בשיח דבור ובכתיבה
<p style="text-align: right;">דוגמא להיגד מתכלל:</p> <ul style="list-style-type: none"> - את/ה מכיר מילות פניה שונות ומשלב אותן במשפט פניה לחבריך. - את/ה מכיר מילות שאלה ושואל שאלות באמצעותן. 	
<p style="text-align: right;">דוגמא להיגד מתכלל:</p> <ul style="list-style-type: none"> - את/ה מכיר פעלים פשוטים, ומשלב אותם במשפטים דבורים בצורה נכונה. - אתה מנתח פעלים בבניין "פעל" עפ"י שורש, זמן וגוף. עליך לנתח פעלים בבניינים נוספים שנלמדו. 	

רכיב	ההיגד
כתיבה (מאפייני הטקסט)	1. הנך כותב מילים/משפטים באמצעות סמלים/מילים נתונות 2. הנך כותב אותיות/מילה/משפט/טקסט... פשוט / מורכב / קצר / ארוך 3. הנך כותב תשובה לשאלה עפ"י תבנית / באופן תמציתי / בפירוט 4. הנך כותב סיפור, חוויה, אירוע / דיווח על תהליך / תיאור והסבר / הוראות / תמצית וסיכום / הבעת דעה וטיעון / רפלקציה באופן תמציתי / בפירוט
כתיבה (תוכן הטקסט הנכתב)	הנך מציג את התוכן / מציג רעיונות באופן ברור / מדויק / בפירוט/ בקצרה
כתיבה (מבנה)	הנך כותב במבנה המתאים לסוג הטקסט / נעזר בתבנית לכתיבת הטקסט
כתיבה (לשון)	הנך כותב / משתדל לכתוב לפי כללי הדקדוק והתחביר
כתיבה (הערכת תוצרי הכתיבה)	הנך קורא את תוצרי הכתיבה שלך / בודק את תוצרי הכתיבה שלך / משכתב ומתקן את הטקסט שכתבת

דוגמא להיגד מתכלל: אתה כותב באופן ברור/בעזרת מחשב/סמלים תשובה קצרה לשאלה/סיכום קצר במבנה מתאים, ומשתדל לכתוב לפי כללי הדקדוק. עליך לקרוא את הטקסט שכתבת ולתקן במידת הצורך.

רכיב	ההיגד
<p>ספרות</p>	1. הנך נהנה להקשיב ל/לקרוא
	2. הנך מכיר את שם הדמות המרכזית ומזהה אותה בסיפור מוכר
	3. הנך יודע לאפיין את דמות הגיבור
	4. הנך עוקב אחר התפתחות העלילה
	5. הנך מבין את המסר בסיפור / רעיון מרכזי
	6. הנך שולט במושגים ספרותיים כגון: משל-נמשל, דימוי, מטאפורה
	<p>בטקסטים ...</p> <p>- קצרים / ארוכים</p> <p>- פשוטים / מורכבים</p> <p>- מסוגים שונים (כגון: סיפור הרפתקאות, סיפור עם, משל, שיר, מחזה)</p>

דוגמא להיגד מתכלל:

- אתה נהנה להקשיב לסיפורים קצרים ומוכרים, ומגיב בשמחה לשירים בחרוזים.
- אתה נהנה להקשיב לסיפורי הרפתקאות קצרים, יודע לתאר את הגיבורים המרכזיים בסיפור ועוקב אחר התפתחות העלילה.
- אתה מבין את המסר העיקרי בסיפורים קצרים. עליך להתמקד בזיהוי ובהבנה של דימויים ומטאפורות בסיפור.

תבחינים לכתובת תעודות בתחום שפה (לשון והבעה) בבית הספר העל יסודי

התבחינים בתחום שפת אם גובשו בשיתוף הפיקוח על הוראת העברית

תבחינים	רמת בסיס	רמה בינונית	רמה מתקדמת	היגדים מעודדים
מידת השליטה בתכנים ובמיומנויות שנלמדו	הנך שולט באופן בסיסי במיומנויות הבעת הדעה והצגת טיעון	הנך שולט באופן חלקי במיומנויות הבעת הדעה והצגת טיעון	הנך שולט באופן מלא במיומנויות הבעת הדעה והצגת טיעון	המשך בהשתדלותך להשיג שליטה מלאה במיומנויות הבעת הדעה והצגת טיעון
היקף התכנים והמיומנויות ביחס לתכנית הלימודים	הנך שולט בתכנים ומיומנויות עיקריות: בכתיבת טקסט קצר ופשוט והבעת דעה באופן תמציתי	הנך שולט בחלק מהתכנים והמיומנויות: בכתיבת טקסט מורכב והבעת דעה באופן מפורט	הנך שולט בכל התכנים והמיומנויות של החומר הנלמד בכתיבת טקסט ארוך והבעת דעה באופן מפורט	המשך והשתדל להקיף מיומנויות ותכנים רבים הקשורים לכתיבת טקסט והבעת דעה באופן מלא ונכון
רמת המורכבות של התכנים והמיומנויות	הנך שולט במיומנויות ותכני יסוד בלשון: בעיקר בביסוס אוצר מילים	הנך שולט במיומנויות ותכנים מורכבים בלשון: אוצר מילים, תחביר	הנך שולט במיומנויות ותכנים בלשון מסדר גבוה: אוצר מילים, תחביר, מערכת הצורות ועוד	השתדל להתמודד בהצלחה עם רמת המורכבות של כל התכנים הלשוניים שנלמדו
פירוט הנושאים והמיומנויות שלמד התלמיד	הנך שולט בעיקר בהבנת המסר הגלוי שבטקסט הנלמד	הנך שולט בהבנת המסר הגלוי והסמוי שבטקסט הנלמד	הנך שולט בהבנת המסר הגלוי והסמוי שבטקסט הנלמד, מסוגל להביע דעה וביקורת ומבין את כוונת הכותב	המשך להשתדל להשיג שליטה בכל מיומנויות הבנת הנקרא

כתיבת הערכה לתלמידים עם מוגבלויות בשכיחות נמוכה בתחום שפה

איילת אלון, מדריכה מחוזית לחינוך לשוני, מחוז חיפה
הילה זיסקינד, מדריכה מחוזית לחינוך לשוני, מחוז צפון

תיאור מקרה

- עומר, בן 10, תלמיד כיתה ד, לומד בבי"ס לחינוך מיוחד.
- אובחן בילדות המוקדמת על רצף הפרעות התקשורת (ASD).
- עומר אינו מדבר במילים - הוא נעזר באפליקציית תקשורת באייפד.
- זקוק לתיווך רב של הצוות לצרכי תקשורת.
- לומד בהתאם לתכנית אישית.

יעדים בתכנית האישית בתחום שפה:

- הרחבת אוצר מילים בסמלים, בהקשר לחיי היום יום ולצורך הבעת צרכים ורצונות.
- הכרות עם סמלים בתכני הלמידה השונים (חגים, עונות השנה, סיפורים).
- הכרות עם סמלים לתיאור רגשות ותחושות.
- קריאה וכתובה בסמלים של משפט פשוט שלם המתאר מצבי יום יום (משחק, אכילה, ניידות).
- הכרות עם תבניות מילים הקשורות לעולמו (שמו ושמות החברים בכיתה, סדר היום).
- ניסוח תשובה בע"פ לשאלות בתוכן נלמד באמצעות תבניות מילים ו/או סמלים.

על תהליך בניית התעודה בביה"ס לחינוך מיוחד "קשתות"

ערוך כותרת עליונה

מרכז לילדים בעלי לקויות תקשורתיות על רצף הס

מרכז לילדים בעלי לקויות תקשורתיות על רצף ה-ASD

שם התלמיד : נ.א. __ דלגת כחה : ה'

שיעורים מקצועיים	
מדעים א.פ.	למדנו על כדור הארץ ככוכב בין כוכבי הלכת ויצרנו דגם של שמייים עם כוכבים. הסברנו את הקשר בין ההסתובבות של כדור הארץ סביב עצמו לבין ההחלפות בין יום ללילה, מעגל החודשים ועונות השנה. במהלך השיעורים ניכר כי הנושא מעניין אותך. אתה קשוב בשיעורים, מבצע בצורה עצמאית את המטלות באיפד ובדפי עבודה ומפנים את החומר הנלמד.
סיפורי תנ"ך איילת אלון	למדנו סיפורים נבחרים מספר בראשית: תיבת נוח והמבול, הסיפור של מגדל בבל והסיפורים על שלושת האבות. התעניינת במיוחד כאשר למדנו על שפות שונות, וכל תלמיד בחר מילה ותרגם אותה לשפה לפי בחירתו בעזרת המתרגם של "גוגל". בחרת לשמוע כיצד אומרים את המילה "אש" בערבית, את המילה "עוגה" בצרפתית ואת המילה "גלידה" בספרדית.
גיאוגרפיה פ.ח.ו.	למדנו על מפת ישראל, מיקמנו את הבית שלנו על המפה, הכרנו את שושנת הרוחות ומצאנו את ארבע רוחות השמים על המפה. ראינו איפה השמש זורחת ואיפה היא שוקעת ואילו מקומות מיוחדים יש בארץ בצפון ובדרום. כאשר למדנו על מפת ישראל, היה לך חשוב למצוא במפה את העיר שבה אתה גר.
בקשר לספר פ.ח.ו.	הכרנו את הספר "הימים הצבעוניים שלי" מאת ד"ר סוס. למדנו להקשיב, לזהות צבעים ורגשות ולשייך רגש לצבע עפ"י הסיפור ועל פי הבחירות האישיות שלנו. אתה מקשיב להקראת הסיפור, מבצע את המשימות ועונה על שאלות בעזרת האיפד. אתה מזהה את הרגשות השונים ומשתף כיצד אתה מרגיש במצבים שונים.

למידה אישית	
חינוך לשוני א.א.	אתה קשוב לנעשה סביבך ומראה הבנה לנאמר לך. אתה משתמש יותר באיפד ובלוחות תקשורת בסביבת הכיתה לצורך תקשורת עם מבוגר. אתה מעתיק בהקלדה מילים שאתה מכיר מחיי היום-יום שלך, מתמצא במקלדת ומראה ידע על האותיות - שמותיהן ולעיתים גם הצלילים שלהן. אתה נעזר בתיווך על מנת להתאים מילה לתמונה, למיין פריטים לקטגוריות ולענות לשאלה בע"פ או בדף עבודה ע"י בחירת סמל+מילה באיפד.
חשבון א.ו.	אתה מזהה מספרים בתחום ה-20 ומתאים כמות למספר. אתה מזהה את המטבעות 1 ו-10 ב"חנות קשתות", מתאים שקלים למחיר, ולבסוף מקבל את המוצר שקנית בשמחה.
הכנה לחיים	
עצמאות והתארגנות א.א. א.ו.	אתה מתארגן בעזרת תיווך מילולי ללמידה ולקראת ארוחות - משטיפת הידיים ועד לפינוי הצלחת. לאחרונה התחלת להכין כריך בארוחת הבוקר. אתה פועל לפי סדר הפעולות שלמדת, מכין את הכריך שאתה אוהב ואוכל אותו בסיום ההכנה. בלמידה אתה עדיין מתקשה לעיתים לשבת ליד שולחן לאורך זמן, אך בעזרת תיווך צמוד של איש צוות אתה מצליח להתארגן ללמידה.
התנהגות אלונה אשר א.א. א.ו.	חלה התקדמות בשיתוף הפעולה שלך בשיעורים פרטניים ובשיעורים כיתתיים, ואתה מצליח להיות קשוב יותר. אתה משתדל מאוד לשמור על הכללים בכיתה - תוכנית התנהגות עוזרת לך בכך. אתה עדיין מתקשה להביע את הקושי שלך באיפד או בלוחות, ופעמים רבות מגיב בצורה לא מתאימה (פגיעה בעצמך, בכי, זריקת חפצים ופגיעה באחרים). לאחרונה, נראה שאתה מצליח יותר לזהות שמגיע קושי, ומבקש דברים שישונו לך להיכנסו (כמו לצאת לניוה. לנולות לניוה או להיות לרד בחדר)

דוגמאות לתעודות לתלמידים עם מוגבלויות

גיליון הערכה תשע"ח – חטיבה עליונה

קבוצה: _____

כיתה: _____

שם התלמיד: _____

הערכה לימודית

מטרה לימודית מהתל"א (תוכנית לימודים אישית): יצירת למידה עקבית ורציפה. נוכחות בכל השיעורים, צמצום הפגרים הלימודיים וגישה לבגרויות. השגת את מטרת התל"א הלימודיות, כל הכבוד!

מקצוע	חומר הלימוד	ציון מילולי	הערכה תפקודית	הערכה לימודית
חינוך לשוני	מערכת הפועל, הבנה והבעה, שם המספר, תצורת השם, כתיבה ממוגנת.	טוב	מגלה הבנה בחומר הנלמד.	מגלה ענין בחומר הנלמד.
מתמטיקה	טריגונומטריה במישור ובכרחב לשאלון 302.	טוב	לקראת בחינת הבגרות ניכר יחס רציני ללימוד המקצוע וביצוע כל המטלות הנדרשות.	אתה מבין היטב את החומר הנלמד, תרגול נוסף היה משפר את הישגיך.
אנגלית	אנגלית שימושית.	בלתי מספיק	ביצוע המטלות בכיתה ישפרו הישגיך.	עליך להקפיד ולשמור על כללי תרבות הדיבור בכיתה.
מדעים	תזונה נכונה ובריאות, מערכות בגוף האדם.	כמעט טוב	נעדרת מחלק מהשיעורים. היית בקונדיטוריה.	בעל ידע והבנה. משתתף יפה.
אזרחות	מושגי יסוד בדמוקרטיה, שיטות ממשל, היסודות לקיום מדינה.	מצוין	יחסך למקצוע רציני.	תרומתך למוחלך הדיונים בכיתה ראויה לציון.
חינוך גופני	חדר הכושר, אתלטיקה, משחקי כדור, משחקי פנאי ונופש.	טוב מאוד	הנך מגיע לשיעורים בזמן ומשתתף בקביעות, מבצע מטלות ברצף ממרשים ובאיכות גבוהה.	יחסך למקצוע רציני.
מסע לפולין	מהלך מלחמת העולם השנייה.	מצוין	מנומס ונעים הליכות. ייצגת אותנו בכבוד במסע לפולין.	תרומתך למהלך הדיונים בכיתה ראויה לציון.
קונדיטוריה עיוני	תזונה במעגל החיים	טוב	לרוב אתה פעיל ומשתתף. ידיעותיך מעשירות את השיח בכיתה.	מגלה הבנה בחומר הנלמד, מרבה לשאול ולהתעניין, זוהי דרך טובה ללמידה.
קונדיטוריה	בצקים: רכוך, כרוך, עלים, פריך למיני, סברינות, עוגות וקישים	טוב	אתה מתעניין בתהליכי העבודה. מקפיד למלא תוראות.	הינך תלמיד בעל יכולות טובות. לרוב אתה עסוק במה שקורה בסביבתך והדבר משפיע על קצב העבודה שלך ולכן לא תמיד אתה מסיים את כל מטלות השיעור. מגלה ענין בחומר הנלמד.
שלי"ח				

ט"ז תמוז, תשע"ח

29.6.2018

"אין לך דבר בלתי שווה, מהתייחסות שווה לאלה שאינם שווים"/הרב מקוצ'ק

גיליון הערכה לשנה"ל תשע"ח

שם התלמיד: XXXXXX

בס"ד

כישורי חיים

<p>אתה שותף פעיל במפגש הבוקר. מברך את חבריך ואת הצוות בבוקר טוב, מכיר את ימות השבוע ואת סדר היום, בוחר את השירים האהובים עליך ומשתתף בהנאה גדולה. כל הכבוד!</p>	<p>מפגש בוקר</p>
<p>עצמאי באכילה ומביע את העדפותיך למאכלים מסוימים. התנסית בארגון הארוחות הכיתתיות, עריכת שולחן והגשה. למדת לפנות לצוות ולחברים בשמותיהם ולקבל את מבוקשך. נשמח לראות אותך אוכל מאכלים נוספים.</p>	<p>ארוחה תקשורתית</p>
<p>עצמאי באכילה ויזום פניה למבוגר בעת הצורך. לומד להתלבש באופן עצמאי, זקוק לתזכורות הליכה לשירותים.</p>	<p>חינוך לעצמאות</p>
<p>אתה מכיר מצרכים שונים ופעולות שונות במטבח ונהנה מההכנה. יודע לחתוך ירקות ולהכין כריכים. שותף פעיל בהכנת החלות לכבוד שבת. כל הכבוד!</p>	<p>כלכלת בית</p>
<p>מזהה את החברים בשמותיהם ופונה אליהם בעת הצורך. נענה למשחק משותף עם חבר בעזרת איש צוות.</p>	<p>תקשורת ומשחק חברתי</p>

ביה"ס "צור" פרדס חנה-כרכור תחום לימודי

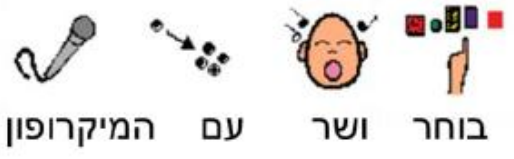

משרד החינוך

תחום לימודי- עיוני

<p>מבצע משימות פשוטות לפי הוראה. מצליח לבצע דפי עבודה של גזירה והדבקה באופן רצוף ועצמאי. כל הכבוד!!!!</p>	<p>ביצוע משימות לפי הוראות</p>
<p>התקדמת מקסים ואתה כבר קורא מילים רבות!! מזהה מילים שנלמדו לפי "סיפור החודש", מתאים מילים לתמונות ומרכיב מילים. קורא מילים עם ניקוד קמץ, פתח ולומד לקרוא שווא. גאות בך מאוד!</p>	<p>קריאה</p>
<p>למדת לכתוב את כל האותיות. אתה יוזם, שולף וכותב מילים מזכרוניך. כיף לעבוד איתך, המשך להתקדם!</p>	<p>כתיבה</p>
<p>אתה פותר תרגילי חיבור בתחום ה-10 בעזרת אמצעי המחשה, לומד לפתור תרגילי חיסור. אתה מכיר צורות ומזהה אותם במרחב. ממיין לקבוצות ומתקדם מדהים. כל הכבוד!</p>	<p>חשבון והנדסה</p>

ביה"ס "נווה רם", רכסים

המיקרופון עם ושר בוחר

מגמת קריוקי

ברגשות ושיפת לחברים טוב הקשבת

תקשורת

מזהה מילים וקורא אותיות עם תיווך.

חינוך לשוני

בא"פד נהדר שבד אתה

מחשבים

במסגרת חומרי יצירה ליצור נהנה

אומנות

עם למחזור ושמחת מקובל התנהגות

מפגש חברתי-

חדשים חברים

"משעול"

עיקרי מסמך כתיבת תעודות לתלמידים עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים

המסמך כולל

❖ תפיסה חינוכית

❖ עקרונות לכתיבת תעודות לתלמידים עם צרכים מיוחדים

❖ כלי פדגוגי - תבחינים לכתיבת הערכה מילולית בתחומי

הדעת, בתחום ההתנהגותי, החברתי, הרגשי ובתחום

התלמידאות

❖ דוגמאות להיגדים של הערכה מילולית בתחומים הנ"ל

[כתיבת תעודות לתלמידים עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים](#)

תפיסה חינוכית

❖ תהליכי הערכה לתלמידים עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים הלומדים

בחינוך הרגיל מתקיימים **בהלימה** לתהליכים אלו בחינוך הרגיל.

❖ לעיתים נעשים שינויים בתהליכי הערכה בהתאם לתפקוד התלמידים

ולצורכיהם, אשר משפיעים על התכנים, היקפם ומידת מורכבותם.

❖ על התעודה לתת ביטוי לשינויים הנעשים אלו בתהליכי הערכה, באמצעות

הערכה מילולית לצד הערכה מספרית (במידה וקיימת).

❖ התעודה לתלמידים עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים הלומדים בחינוך

הרגיל, **תהא זהה** לתעודה של יתר התלמידים בכתה הרגילה, מבחינת

מהות, מטרות ומבנה התעודה.

מהות התעודה

❖ שיקוף של מצבו הלימודי, החברתי וההתנהגותי של התלמיד ומידת התקדמותו.

❖ שיקוף של הידע והמיומנויות שנרכשו בתהליכי ההוראה והלמידה.

❖ שיקוף נאמן של הישגי התלמיד בהתייחס להישגים הנדרשים ובהתאם להתקדמות התלמיד ביחס לעצמו, תוך שמירה על איזון ביניהם.

❖ שיקוף נאמן של הישגי התלמיד ביחס לתלמידי הכיתה/שכבת הגיל.

עקרונות לכתיבת התעודה

❖ יש להשתמש בתעודה בה נעשה שימוש עבור כלל תלמידי

בית הספר, בהתאם לשכבת הגיל.

❖ בתעודה יפורטו:

○ תחומי הדעת, הנושאים והמיומנויות שנלמדו

○ תחומי הכנה לחיים שנלמדו בהתאם לתכניות החינוך המיוחד

○ יעדים מתוך התכנית האישית של התלמיד

❖ הטיפולים שמקבל התלמיד והערכת התקדמותו במסגרתם יצוינו בתכנית

האישית בלבד, ולא בתעודה.

❖ אין להוסיף לתעודה נספחים מעבר לתעודה עצמה.

❖ אין לציין בתעודה שהתלמיד מקבל תמיכה מסל שילוב והכלה / לומד

בכיתת חנ"מ/ לומד בתכנית אישית / לומד בתכנית מותאמת וכיו"ב.

מתן תעודות לתלמידים במעברים

❖ במעבר משכבת גיל לשכבת הגיל הבאה ובמעברים בין חטיבות הגיל –

חשוב לדייק בתוכן המידע הנכתב בתעודה, במטרה לאפשר המשך מתן מענה מותאם לצרכי התלמיד ולהיערך לקליטה מיטבית של התלמיד במסגרת החינוכית החדשה.

❖ בשנת המעבר מחטיבת הביניים לחטיבה העליונה:

- יש לאפשר ולעודד תלמידים עם צרכים מיוחדים להבחן ככל שניתן במבחני הכיתה, תוך מתן התאמות שנקבעו עבורם בדרכי היבחנות.
- המטרה - להכינם לקראת היבחנות בבחינות הבגרות.
- בתעודה יש להקפיד שהציון ישקף את מצבו הלימודי של התלמיד במטרה לאפשר למסגרת הקולטת להיערך למתן מענה מותאם עבורו.
- יש לשקף את מהות הפער בין רמת הישגיו לבין רמת ההישגים המצופה מבני

גילו.

אגף בכיר יישום חוק חינוך מיוחד

אגף א' חינוך מיוחד

מזכירות פדגוגית

אופן ההערכה ומתן ציונים לתלמידים עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים
ברצף המסגרות החינוכיות

אופן ההערכה ומתן ציונים לתלמידים עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים הלומדים בכתה הרגילה

ההערכה המילולית והציון בתעודה יינתנו על פי מגוון משימות הערכה ומבחנים

שקלול הציון לתעודה יעשה בהתאם
לשקלול שנעשה לגבי כלל התלמידים
בכיתה, כמו גם ההערכה המילולית

במקרים בהם הוערך התלמיד
במשימה/בחינה הזוהה לשכבת הגיל
עם התאמות בתנאי ההיבחנות בלבד

הציון יינתן בהתאם להישגיו, ולצד הציון
תיכתב הערכה מילולית המשקפת את
רמת ידיעותיו ומתייחסת אל:

- פירוט התכנים והמיומנויות ומידת השליטה בהם
- היקף התכנים והמיומנויות ורמת מורכבותם

אם התלמיד הוערך עם התאמות מבחינת
תוכן, היקף ו/או רמת מורכבות

אופן ההערכה ומתן ציונים לתלמידים עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים הלומדים בכתת חינוך מיוחד בבית הספר לחינוך הרגיל

ההערכה המילולית והציון בתעודה יינתנו על פי מגוון משימות הערכה ומבחנים

שקלול הציון לתעודה וההערכה המילולית יהיו בהתאם לשקלול שנעשה לגבי כלל התלמידים בשכבת הגיל

אם נבחנה הכיתה בבחינה הזזה לשכבת הגיל עם התאמות

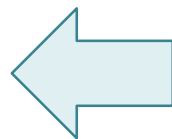
הציון יינתן בהתאם להישגיהם במשימות ההערכה שקיבלו, ולצידו תיכתב הערכה מילולית המתייחסת לרמת הביצוע של התלמיד באחד או יותר מהתבחינים האלה: פירוט התכנים והמיומנויות, היקף התכנים והמיומנויות ורמת מורכבותם.

אם כלל תלמידי הכיתה או חלק מהם נבחנו בבחינה או במשימת הערכה אישית להם בלבד, בשונה משאר תלמידי שכבת הגיל מבחינת תוכן, היקף או רמת מורכבות

אופן ההערכה ומתן ציונים לתלמידים הלומדים בבית הספר לחינוך מיוחד

תעודות יחולקו לתלמידים לפחות פעמיים בשנה
התעודות יישאו אופי דומה ככל האפשר לתעודות בחינוך הרגיל
יש לציין בתעודה את תפקוד התלמיד, התקדמותו והישגיו בכל המקצועות והנושאים שנלמדו בכיתה

יש לכתוב הערכה מכבדת ככל האפשר,
המתארת את הנושאים שלמד ואת אופן
התפקוד שלו בשיעורים אלו

אם בשל קשיים רבים ומורכבות
משמעותית בתפקוד התלמיד למד
נושאים מעטים ומתקשה להתקדם

ההערכה המילולית תתייחס לרמת הביצוע של התלמיד באחד או יותר מהתבחינים האלה:
פירוט התכנים והמיומנויות, היקף התכנים והמיומנויות ורמת מורכבותם

תבחינים לכתיבת הערכה ותעודות בתחומי הדעת

❖ התבחינים מבוססים על מסמך מיומנויות דמות הבוגר של מערכת החינוך.

❖ התבחינים מתייחסים לתחומי תפקוד שונים: לימודי, חברתי, רגשי, התנהגותי ותלמידאות.

❖ התבחינים כוללים מדרג של ביצועי הבנה, ומאפשרים שיקוף של חוזקות ומוקדים לחיזוק.

❖ התבחינים משקפים את מקומו של התלמיד ביחס לתכנית הלימודים הרגילה וביחס לתכנית האישית שלו.

❖ מסמך "כתיבת תעודות לתלמידים עם מוגבלויות הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים",
[פורטל עובדי הוראה, כלי עזר להוראה – כתיבת תעודות, משה"ח.](#)

❖ הנחיות למתן ציונים ולמשוב על ציונים במבחנים פנימיים מתוך [חוזר מנכ"ל עו/9\(ב\) - מבחנים פנימיים כחלק מההערכה על פני הרצף החינוכי.](#)

❖ [כתיבת תעודות, פורטל עובדי הוראה – פרקטיקות להוראה איכותית, משרד החינוך](#)

❖ [מיומנויות דמות הבוגר במערכת החינוך 2030](#), מזכירות פדגוגית, משרד החינוך

❖ [עקרונות ההערכה הנובעים מתפיסת הלמידה המשמעותית, אבני דרך ללמידה משמעותית, משרד החינוך, תשע"ד.](#)

❖ [תכנון הוראה איכותית ולמידה משמעותית לתלמידים עם צרכים מיוחדים, פרק "תהליכי הערכה", אגף א' חינוך מיוחד](#)